

زما د څارویو پارک (دریمه سطح)

توضیحات	
زده کونکی به خپل د څارویو پارک دیزاین کړي، ترڅو دا زده کړي چې څاروی باید د مشترکو صفتونو پر اساس سره یو ځای شي. تر خود حیواناتو په نړۍ کې پر طبقه بندي باندې پوه شی .	
څاروی به په یو پارک یا ساتنځای کې څنګه سره تنظیموی؟	مخکنې پوبنته
۵-۴. ساعتونه د څلورو څخه په زیاتو ورڅو کې	د اړتیا ور بشیر وخت
کاغذ، رنګه قلمونه، قلم، پنسل، قیچیکانی او سریین	د اړتیا ور توکی
1. سواد: د لوستلو او لیکلوا زده کړه 2. سواد: د لغت ذخیره - د حیواناتو نومونه، استوګنځایونه، پارک، پټټځایونه، د خورو سلسه، مصرف کونکی، تولید کونکی، بشکاري، تول خورونکي، غوبښه خورونکي، تطابق 3. بیالوژی: د مشترکو صفتونو یا استوګنځایونو پر اساس د حیواناتو طبقه بندي 4. بیالوژی: د خورو سلسه او د مصرف کونکو ډولونه 5. بیالوژی: د څارویو حقوقه او اخلاق 6. د پریزنتیشن مهارتونه	د زده کړي پایله
● د زده کړي په ژبه کې د لیک او لوست ورتهدا درلودل یا لبر تر لبره د الفبا سره بلد اوسي ● دل ● د ۲۰-۳۰ څارویو په اړه پوه	د اړتیا ور مخیکنې بوهه

لومړۍ ورڅ

نن به تاسو د دی په اړه پوه شي چې څاروی په کومو مختلفو ځایونو کې ژوند کولای شي او څنګه یې طبقه بندي کړو.

فعالیت او توضیحات	وړاندیز شوی مده:
۱۰-۱۵ دقیقې ● معرفی: د دغه پروژې هدف دا دی چې د حیواناتو یو پارک دیزاین کړو چې په هغه کې څاروی د مشترکو صفتونو په درلودلو سره یو ځای شي. زده کونکی باید همدا راز د لیدونکي لپاره یو مفصل لارښود جور کړي.	

	<p>هغه خاروي به تشریح کړئ چې د دوی په پارک یا ساتنځای کي موجود دي. په لارښود کي به دا حیزونه شامل وي</p> <ul style="list-style-type: none"> - د هر یو خاروي نوم - د استوګنځی دول - د تطابق ټولونه: خانګرتیاوی او رویه - د خورو په سلسله کي یې مقام: مصرف کونکي یا د انژۍ تولید کونکي - د خورو د سلسلي یو مثال
	<ul style="list-style-type: none"> • د دې په اړه فکر کړئ چې مور ولي د یو ژین په ځای یو پارک جورو: د زده کونکي څخه پوبنته وکړئ چې د پارک او ژین تر منځ فرق څه شي ده. که د عملی کيدو وروي، کولای شي چې په هیواد کي شته ملي با شخصی پارک ته اشاره وکړئ. د زده کونکي څخه پوبنته وکړي چې د دې دو (پارک او ژین) څخه کوم یو بنې دی او ولې.
	<ul style="list-style-type: none"> • په محاوره کي دا تشریح کړئ: - خاروي په ژبن کي په قفسونو کي بندی وي او خلک یې د لیدو لپاره راحي. - ژبنونه خاروي پېرودلې او پلورلې شي. - دیر وخت خاروي په ژبنونو کي محدود وي او په داسې ځای کي ژوند نه کوي چې په ځنګل کي د دوی ځای ته ورنې وي. - د خارويو پارکونه او ساتنځایونه نسبتاً دیر آزاد وي خاروي کولای شي په آزاد بول په هغه حایونو کي ورگرځي چې د دوی خپل کورونو ته په ځنګل کي ورنې دې. په ساتنځایونو او پارکونو کي خاروي نه پلورل کېږي او نه پېرودل کېږي او له بنکار څخه سائل کېږي.
	<p style="text-align: right;">٣٠ دقیقی</p> <ul style="list-style-type: none"> • زده کونکي به د لاندي ګتېګوريو څخه د ۳۰-۲۰ خارويو نومونه ولیکي: - کورني خاروي ۴-۳ - د فارم اهلي شوی خاروي ۴-۳ - هغه خاروي چې په ځنګل کي ژوند کوي ۵-۴ - قطبی خاروي (شمالي قطب او داسې نور يخ حایونه) ۳-۲ - هغه خاروي چې دواړو Ҳمکه او اویو کي ژوند کوي ۴-۳ - هغه خاروي چې یوازی په اویو کي ژوند کوي ۴-۳ - هغه خاروي چې الوتلې شي ۴-۳ - هغه خاروي چې توب و هلې شي ۳-۲ - هغه خاروي چې بنکر لري ۳-۲

	<ul style="list-style-type: none"> بله لاره: که چېري پورتني فعالیت د زده کوونکو لپاره بېر سخت وي، دوى د لاندی گیمونو په سرته رسولو سره د دول دول خارويو په اړه فکر کولای شي. - زده کوونکي به د هغه ژبې الفباتوري ولکي چې دا پروژه پکي ترسره کېږي. د مثال په دول A-Z
	<ul style="list-style-type: none"> - زده کوونکي به د الفبا د تورو په لور غر ويلو پېل وکري (مثلاً A, B, C, D, E) او یو بل به هغه په هر توري کي چې وو ودروي. تول لوبياري باید د هغه خارويو په اړه فکر وکري چې د الفبا په هغه توري سره پېل شوي وي او یا هم پکي شامل وي. د مثال په دول که چېري زده کوونکي د E په توري کي ودرول شي هر لوبياري باید د خارويو د یو داسي نوم په اړه فکر وکري چې په E سره پېل شوي وي او یا هم E پکي راغلي وي (مثلاً فيل، مار او داسي نور) - که چېري زده کوونکي د زياتو خارويو په اړه نه پوهېږي، دوى کولای چې لومرې ضميمې ته وګوري او هغه خاروي پکي پیدا کري چې هغه توري پکي راغلي وي. - دا لو به هغه وخت تم کولی شي کله چې مو ۳۰-۲۰ د حيواناتو نومونه مو راسره تول کړ.
	<p style="text-align: center;">٢٠ دقیقې</p> <ul style="list-style-type: none"> دا تشریح کړئ چې سیالنس پوهان خاروی د هغه څیزونو پر اساس طبقه بندی کوي چې مور بې پکي وینو لکه د دوى بوسټ او غایبونه څنګه بنکاري، چېري ژوند کوي، څه شي خوري او داسي نور • له زده کوونکي څخه وغواری چې د مختلفو خارويو انخورونو ته وګوري او د دې په اړه فکر وکري چې دوى څه ورتواли لري. اشارې: <ul style="list-style-type: none"> - هغه کوم خاروي دي چې زمور په ليست کي یو او بل ته زيات ورتواли لري؟ ولې سره ورتنه دي؟ ایا ورتنه والې بې د پښو په تعداد کي دي یا ایا دوى لامبو وهی او که الوزي؟ ځینې نوري لاري کومي دې چې مور دوى یو له بل سره مقایسه کولی شو؟ زده کوونکي ته اجازه وکري چې په اړه بې بنه فکر وکري. هغه کوم خاروي دي چې پېر فرق لري؟ او فرق بې په څه کي ده؟ - ایا یو خاروي چې جتره اوسي د دوى په څېره او رویه کوم تاثير لري؟ د مثال په دول بېزگانې اوږده لاسونه او پېښي لري دې له خاطره دوى کولای شي چې په ځنګلونو کي ژوند وکري، هغه ځای چې پکي دېږي وني وي. ځکه چې ځنګلونه بېر لوى دي او ځینې وخت پکي سفر کول دېر سخت وي، دوى همدا راز د دې توان پیدا کوي چې یو بل د غر په واسطه پیدا کري؟ د شرایطو سره د توافق دغه مثالونه تشریح ځړئ هر خاروي د خپل چاپېریال سره توافق کوي. ژوندي پاتې کېښه د هر دول خاروي هدفت ده. - د نطبق (شرایطو سره د توافق) ځینې مثالونه کوم دي چې ناسو بې په اړه فکر کولای شي؟

	٢٠١٥ دقیقی
	<p>زده کوونکی به دي هغه مخکینی لوبي خخه خخه په استفاده د خارويو د تطابق د مثالونو په اره فکر وکري.</p> <p>که چېري زده کوونکی ته دا سخته وي، دوى ته دا ور په ياد کري:</p> <ul style="list-style-type: none"> - د خارويو هر خصلت ګټور دي او یو هدف لري. په انسانانو او خارويو کي د مخي تېز غواښونه د غونسي به پري کولو کي مرسته کوي. - د دي په اره فکر وکري چي کبان ولی لري، مرغان وزري لري او ملخان اوږدي پښي لري چي دهه ګه په واسطه دوى تېز ټوب وهلي شي؟ دا خېزونه د دوى د ژوندي پاتي کيدو لپاره څه مرسته کوي؟
	<ul style="list-style-type: none"> • د مرجع لپاره د تطابق نور مثالونه: - د موشخرما او خرس په شان خاروي چي په يخو ځایونو کي ژوند کوي د ژرمى يخې میاشتني په استراتجټ نېړوي!
	<ul style="list-style-type: none"> • هغه خاروي چي په دېرو يخو ځایونو کي ژوند کوي لکه د صhra اوښ، د خپل بدن له غورو خخه په استفاده هان مروي، دا په دي معنى ده چي دوى کولاي شي څو اونى پرته له خوراک او خښاک ژوندي پاتي شي. همدا راز دوى خولي هم نه کوي!

دو همه ورځ

نن به تاسو د خورو پر اساس د خاروي طبقه بندی زده کري:

فعاليت او توضيحات

ورانديز شوي مده:

١٠٥ دقیقی

زده کوونکی به نن د خارويو د طبقه بندی په اره زده کره وکري

- له زده کوونکو پوبنته وکري ايا دوى پوهېري چي خاروي په کومو مختلفو ځایونو کي ژوند کوي؟ دا تشریح کړئ چي دوى د څه پر اساس هلهه ژوند کوي، خاروي په لاندې ډول طبقه بندی شوي:
- په وچه کي اوسبدونکي: هغه خاروي چي په وچه کي ژوند کوي د مثال په ډول سې، زمرۍ، زرافه او داسي نور.
- په اوبيو کي اوسبدونکي: هغه خاروي چي په اوبيو کي ژوند کوي. د مثال په ډول ماهې، اكتوپوس (بیو ډول بحری ژوی دی چي اته لاس او پښي لري) او داسي نور.
- په وچه او اوبيو کي اوسبدونکي: هغه خاروي چي په دواړو Ҳمکه او اوبيو کي ژوند کوي. د مثال په ډول چونګښه، تمساح، کشف او داسي نور.

له زده کوونکی خخه وپوبنتي چي ايا دوى د مصرف کوونکي ډولونه پېژني؟

دا تشریح کړئ چي خاروي د خوارک پر اساس په لاندې ډولونو ویشل شوي:

- وابنه خور: هغه خاروي چي یوازی نباتات او بکټريابوی خوري
- هر څه خور: هغه خاروي چي دواړه نباتات او نور خاروي خوري
- غوبنه خور: هغه خاروي چي نور خاروي خوري

١٠-٥ دقيقة

- له زده کوونکی څخه پوبننته وکړئ چې د دوى د خوراک پر اساس دی کوم دول مصرف کوونکی دی؟ دا تشریح کړئ چې هغه کسان چې نباتات خوري نبات خورونکی دی، او غوبنه خورونکی اکثرآ هرڅه خورونکی دی. له زده کوونکی څخه وغواړئ چې په هر کټکوري کې مثالونه پیدا کړي.

٢٠-٦ دقيقة

د خورو د سلسلی معرفی:

- دا تشریح کړئ چې هر ژوندي موجود بل ژوندي موجود خوري او یا هم د بل ژوندي موجود په واسطه خورل کېږي!
- له زده کوونکی څخه وغواړي چې د یو غوبنه خورونکي په اړه فکر وکړي او هغه خیز چې هغه بې خوري، او بیا فکر وکړئ چې هغه څاروی څه شي خوري.
- دا تشریح کړئ، هر هغه څه چې خورل کېږي انرژي ورنته ويل کېږي، د غذا سلسله موږ ته دا را بنېي چې انرژي د غذا په شکل کې څنګه د یو ژوندي موجود څخه بل ژوندي موجود ته بدليږي.
- دا تشریح کړئ چې ژوندي موجودات په دوه طبقو ويشل کېږي، د انرژي تولید کوونکي او مصرف کوونکي. نباتات خپل انرژي د لمړ څخه تولیدوي، هغه ورنته د انرژي منبع ده. څاروی خپل انرژي د نورو څارویو یا نباتاتو په خورلو سره انرژي لاسته راوړي. نو د دی خاطره، لمړ د انرژي منبع ده، نباتات د انرژي تولید کوونکي دی او څاروی د انرژي مصرف کوونکي دی.

مثال:

٢ مستهلک (مصرف کوونکي)

١ مستهلک (مصرف کوونکي)

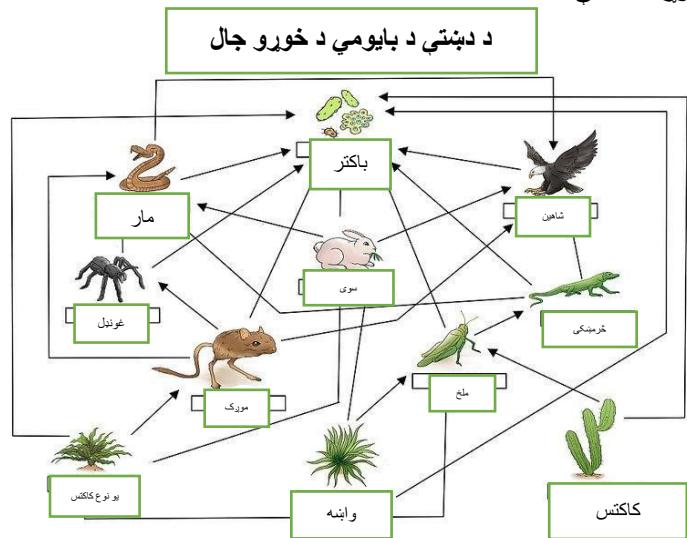
تولیدونکي

١٥-١٠ دقيقی

د خورو سلسی

د غذا سلسه دیر آسانه ده، خو طبعت بیا دیر مغلق ده! په طبعت کی د غذا دیري سلسلی په عین وخت کی واقع کيري چې په نتجه کی یې د خورو یو مغلقه سلسه رامنځ ته کيري چې پر یو بل تراو لري.

- تصویری مثال: دواړه سویه او ملخ وابنه خوری، بیا نور څاروی دوی خوري او په پای کی کله چې دوی مره شي بکټریا تول څاروی خوری. دي ته خوسا ګډنه وایي.
- د خور د سلسلی مثال:

سرچینه: <https://www.wikihow.com/Draw-a-Food-Web>

- له زده کوونکی څخه وغواری چې د خورو د سلسی مختلف دولونه د خورو په دی جال کی پیدا کري.

زده ړکوونکو ته تshireج کړئ چې بايوامي (د زیست ځای) هغې ساحي ته وایي چې هلته هغه نباتات یا حیوانات ژوند کوي چې شريکي ځانګرتیاواي ولري او په همدغه ځای کي یې د اوسيدلو سره توفيق کړي وي. ماہیان، بحری نباتات او نورو بحری ژونديو مخلوقاتو لپاره بحر یو بايوامي (د زیست ځای) دی. خنګل هم د حیوانات او نباتات لپاره یو بايوامي (د زیست ځای) دی.

١٥-١٠ دقيقی

- زده کوونکی به لاندی چارت ته په کتو سره ورته یو چارت جور کري او د ۵-۴ استوګنځایونه به په کالم کي وليکي. زده کوونکی به بیا د پروني لیست څخه په استقاده څاروی په مناسبو استوګنځایونو کي ځای پر ځای کري.

- وراندیز شوی استوګنځایونه:

-	صرح اگانۍ
-	خنګلونه
-	اوېه
-	واورین غرونه

- وابنه لرونکی خای

مثال:

دو همه کتگوري: خلور اندامونه لري	لومري کتگوري: په ځنګل کي ژوند کوي
۱. پېشو	۱. بېزو
۲. زمرى	۲. خرس
۳. څاروی	۳. څاروی
۴. څاروی	۴. څاروی
۵. څاروی	۵. څاروی
	۶. څاروی

۱۰ دقیقی

د شمیر توسعه:

د هر کتگوري لاندي څاروی وشمیري او بیا د څارویو د هر کتگوري فيصدي حساب کري چي ستاسو په پارک کي به وي. د ټولو هغه څارویو څخه په استفاده چي پرون مولیست کړل.
اشاره: د فيصدي د حساب لپاره دا استفاده کړئ:

په یوه کتگوري کي د څارویو تعداد

۱۰۰*

د څارویو تول تعداد

كتگوري	د څارویو تعداد	فصدي
په ځنګل کي ژوند کوي		
خلور اندامونه لري		
١٠٠		تونل

دریمه ورخ

نن به تاسو د خپل هنري مهارت خخه په استفاده د خارويو يو ساتتحای جور کري.

فعاليت او توضيحات

ورانديز شوي مده:

٤٥-٤٠ دقيقى

- د پروني لست خخه په استفاده زده کونکي به هر يو خاروي رسم کري او د فچي خخه په استفاده به هر يو سره بېل کري.
- اشاره: زده کونکي کولاي شي په لموري ضميمه يا هم کوم بل كتاب، مجله او يا هم درسي كتاب کي خارويو ته وگوري. (جي د خارويو انخورونه پکي وي).

٣٠ دقيقى

- د همغه قيچي شوو تصويرونو خخه په استفاده زده کونکي به د خارويو يو ساتتحای يا خنگل جور کري. (زده کونکي ته ووایي چي ځيني قيچي شوي انخورونه به د دوهم خل لپاره استفاده شي).
- له زده کونکي خخه وغواړي چي:
 - په نخشې کي هغه مختلف استوګنځایونه رسم کري چي زده کونکي په پروني جدول کي تشخيص کري. اختيارونه دا دي: هغه ساحه چي وابنه پکي وي، او به يا اکوبريم (د کبانو ساتتحای)، صحرانه ورتنه ساحه، خنگل ته ورتنه ساحه چي وني ولري. زده کونکي کولاي شي د نظریاتو لپاره دوهمه ضميمه وگوري - په ساتتحای کي هغه قيچي شوي انخور په مربوطه ساحه کي ولگوه.
 - د پارک يا استوګنځای د کارونو د خلاصولو لپاره هغه بنکولي کري او رنگ بي کري.
 - اختيار: زده کونکي کولاي شي په مربوطه استوګنځایونو کي د انخورونو پر ځای مستقماً د هغه بايومي (د زیست ځای) رسم کري.

څلورمه ورڅ

نن په تاسو د خپل ساتتحای با خنگل ډيزابنول خلاص کري. هغه به وراندي کري او فېبك به بي په اړه تر لاسه کري.

فعاليت او توضيحات

ورانديز شوي مده:

- ٣٠-٢٠ دقيقى: زده کونکي به د ليونکو لپاره خپل د رهنمائي كتاب (لارښود) په ټابجه يا یوه جلا ورقه کي چمتو کري. په دي كتاب کي هره ورقه باید یوه جلا بايومي (د زیست ځای) يا هستوګنځای واوسې. په دي لارښود کي باید لاندي نقطي شتون ولري:

- د هر یو خاروی نوم
- د استوکنخای ډول
- د تطابق ډولونه: هغه ځانګرتیاوی او رویه چې ځاروی بې لري چې د دوی سره مرسته کوي چې په استوکنخای کي ژوندي پاتي شي.
- د خورو په سلسه کي مقام: د انرژي تولید کوونکي یا مصرف کوونکي ستابسو په پارک یا سانتھای کي بايوامي (د زیست ځای) او د خوارو د سلسلې بنه ليکل شوی مثالونه

● ۲۰-۱۰ دقېقې

په یو ځانګري لويه ورقه کي یا هم د لارښود د کتابچې په یو بله ورقه کي، زده کوونکي به د پروني فعالیت څخه پاتي شوي انټو استفاده کري (یا به نوي ځاروی او نباتات رسم کري) تز څو د یو ځانګري بايوامي (د زیست ځای) لپاره د خورو یو سلسه جور کري. د مثال په ډول: د صحرا ځاروی او نباتات، د ځنګل ځاروی او نباتات):

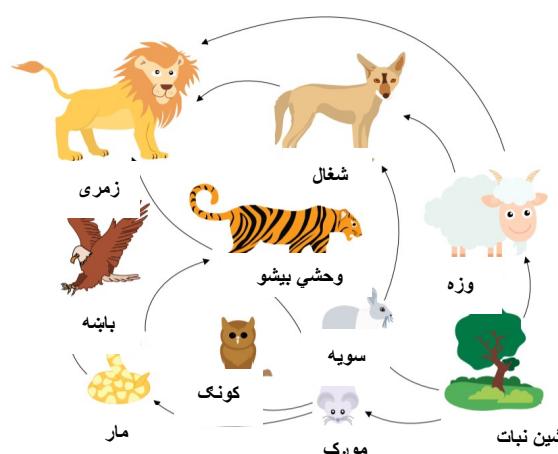
- زده کوونکي به هر یو ژوندي موجود په صحبي ځای کي سريبن او یا رسم کري.
- زده کوونکي به داسي تېرونه رسم کري چې د یو ژوندي موجود څخه بل ته د

انرژي بدلون په روښانه توګه په گونته کري.

- زده کوونکي به هر ژوندي موجود د انرژي مصرف کوونکي یا تولید کوونکي ونوموي، بنکارکونکي او بنکار

مثال

په ځنګل کي د غذا جال

سرچېنې: <https://www.edrawsoft.com/template-food-web-diagram.php>

- ټون: د ادمن اوسي چې هر ژوندي موجود مو د خورو په سلسه کي نومولي دي (تولید کوونکي د مصرف کوونکي پر خلاف، بنکارکونکي د بنکار پر خلاف)

٢٠-١٠ دقیقی

- زده کوونکی به خپل ساتنځای یا ځنګ خپلو کورنیو ته وراندي او تشریح کري:

د خارویو مختلف استوګنځایونه

په هر استوګنځای کي د خارویو نومونه او د مصرف کوونکو په حیث د دوى

طبقه بندی (وابسه خور، هر څه خور او غوبسه خور)

په هر بایومي (د زیست ځای) کي د تطابق ۳-۲ مثالونه

١٥-١٠ دقیقی

والیدین یا خارونکی به دی ساتنځای یا ځنګل او پړېزنتشن په اړه خپل فید بک ورکړي او د لومری ورځی له بحث څخه به بیا لیدنه وکړي چې د خارویو د پارکونو، ساتنځایونو او ژښونو په اړه ووه.

- د زده کوونکی څخه پښته وکړي: څه فکر کوي ایا په ژین کي د خارویو سائل بنه کار دي؟ ولی بنه دی او لی نه؟

والدید شاید د دی په اړه بحث وکړي چې ځنګل ځنګه د خارویو لپاره د ژوند تر ټولو بنه ځای دی. خو یو پارک، ساتنځای او پېتځای بیا تر یو ژین بنه دی ځکه چې خاروی په کوچینیو قفسونو کي نه اچولو کېږي، دوى په داسې ځایونو کي سائل کېږي چې د دوى اصلې ځایونو ته ورته وي. دا تشریح کړي چې اکثرآ خاروی له بنکار څخه دا ډول سائل کېږي.

١٠ دقیقی

له اولي ورځي څخه تر څلورمي پوري د فکر لپاره پښته: دلته ځیني لارښونکي پښته دی چې له زده کوونکي سره مرسته کوي د هغه څه یه اړه فکر وکړي چې دوى یه تبرو څلورو ورځو کي زده کړي.

- د دی پروژې څخه وراندي مو د ژین په اړه څه فکر کوو؟
- اوس بي په اړه څه فکر کوي؟
- تر ټولو با ارزښته زده کړه مو د دی پروژې څخه څه ووه؟
- د خارویو د طبقه بندی ځیني لارې کومي دي؟
- خاروی څنګه د خپل چاپېریال سره توافق کوي؟
- د غذا جال څه شی ده؟ د غذا جال په واقعي ژوند کي څنګه واقع کېږي؟

د ارزیابی مهیار

-
- د پارک يا ساتنځای کامله نخشه د ۵-۴ د ژوند کولو مختلفو ګټګوريو او ډول ډول استوګنځایونو سره د لیدونکو لپاره یو پوره لارښود او د خرو سلسله د نومونو سره پړېزنتشن: د خارویو نومونه، د خارویو استوګنځایونه، د خارویو د استېلاک (مصرف) طبقه بندی ۳-۲ د خارویو د تطابق مثالونه.

د غني کولو اضافي فعالیتونه

● تاسو کولای شوي د کېگوريو په زیاتولو سره د زده کري فعالیت ته پراختیا ورکري چې په هغې کي به زده کوونکي د استوګنځایونو د مقایسي ترڅنګ څاروی هم مقایسه کوي.

سرچینه: <https://www.eslhuzz.com/learn-english-vocabulary-through-pictures-100-names-of-animals/>

ھستوگنخایونه

د ھر ھستوگنخای اپاراد چې خومړه کولی شی پیر حیوانات پیدا کړئ

یه یوہ فارم کی

یه خنځله کی

یه دښته کی

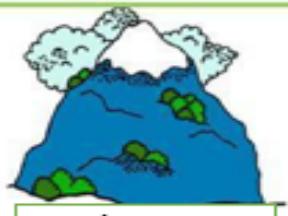
یه سمندر کی

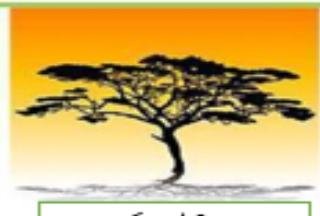
یه یوہ کور کی

یه یوہ ګن خنځله ګی

یه غروننو کی

یه تلرو کی

یه پیرو سیرو څایونو کی